

ABD'NİN İRAN NÜKLEER TESİSLERİNİ BOMBALAMASI VE ATEŞKESİN KÜRESEL EKONOMİYE ETKİLERİ

ZAFER MEŞE

- ♦ ABD'nin İran nükleer tesislerini bombalaması ve ateşkesin küresel ekonomiye etkileri nelerdir?
- ♦ Enerji piyasaları bu durumdan nasıl etkilenmiş ve küresel ticaret ilişkilerinde ne tür bir belirsizlik oluşmuştur?
 - ♦ Ateşkes anlaşmasının sınırları ve kırılmalıkları nelerdir?

ABD'nin 21-22 Haziran 2025 gecesi İran'ın Fordo, Natanz ve İsfahan'daki nükleer tesislerine yönelik düzenlediği "Gece Yarısı Çekici" operasyonu dünya sahnesinde bir deprem etkisi oluşturmuş ve küresel ekonomiyi anlık bir kaosu eşliğine getirmiştir. B-2 hayalet bombardıman uçakları ve Tomahawk füzele-riyle gerçekleştirilen bu operasyon Amerikan Başkanı Donald Trump tarafından tesislerin tamamen ve kesin olarak yok edildiği iddiasıyla savunulmuştur. Ancak dünyada "gök gürültüsü gibi" yankılanan bu hamle dünya ekonomisini anlık bir fırtınanın ortasına sürüklemiştir. 24 Haziran 2025'te Trump'ın İsrail ve İran arasında ateşkes anlaşması sağlandığını duyurması ise bu fırtınayı geçici olarak dindirmiş ancak anlaşmanın kırılmalığı yeni belirsizlikler doğurmuştur. Bu perspektifte bombardımanın yansımaları bağlamında petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar, ticaretteki aksamalar, finansal piyasalardaki çalkantılar, insani kriz riski, çatışma önleyici kriz diplomasisinin iflası, İsrail'in boz-guncu rolü ve ateşkesin küresel ekonomiye yansımaları farklı boyutlarıyla incelenmektedir.

ENERJİ PİYASALARININ SARSILMASI

Hürmüz Boğazı dünya petrol ticaretinin yaklaşık yüzde 20'sinin geçtiği stratejik bir damardır ve aynı zamanda kırılmalı küresel ekonomisinin aşil tendonu konumundadır. Bu nedenle İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatma tehdidinin küresel enerji arzı için "ateşle oynamak" anlamına geldiği aşikardır. Bombardımanın hemen ardından petrol fiyatları sıçramış, ABD ham petrol vadeli işlemleri (WTI) yüzde 3,6 artarak varil başına 76,47 dolara ve Brent vadeli işlemleri de yüzde 3,2 yükselerek 74,59 dolara ulaşmıştır. 13 Haziran 2025'te başlayan çatışmalardan bu yana Brent fiyatları yüzde 11 ve WTI fiyatları da yaklaşık yüzde 10 artmıştır. MST Marquee'nin enerji analisti Saul Kavonic şu uyarıda bulunmuştur: "İran'ın önümüzdeki saatlerde ve günlerde nasıl tepki vereceğine bağlı ancak daha önce tehdit ettikleri gibi karşılık verilerse bu bizi 100 dolarlık petrol yoluna sokabilir."¹ Ancak 24 Haziran'da

¹ Suzanne McGee, Saqib Iqbal Ahmed ve Lewis Krauskopf, "Investors Brace for Oil Price Spike, Rush to Havens after US Bombs Iran Nuclear Sites", Reuters, 22 Haziran 2025.

ZAFER MEŞE

Bonn Rheinische Wilhelms Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde Siyasal Bilimlerini *magister artium* derecesiyle tamamlayan Meşe, Kudüs İbrani Üniversitesi'nde dil eğitimi (İbranice, Arapça) ve Ortadoğu bölgesel politikaları dersleri almıştır. Aynı zamanda Almanya-İsrail ilişkileri üzerine ders vermiştir. Akabinde Almanya Federal Meclisinde iki yasama dönemi Hristiyan Demokrat Partisi Meclis Grubu Dışişleri Çalışma Grubunda kıdemli uzman olarak dış politika, ekonomi ve güvenlik politikaları alanlarında danışmanlık yapmıştır. Ayrıca havacılık sektöründe kurumsal ilişkiler ve iş geliştirme alanlarında küresel şirketlerin bünyesinde üst düzey yönetici olarak kamu diplomasisi ve siyasi lobi çalışmalarında bulunmuştur. German Marshall Fund of the United States of America adlı düşünce kuruluşunun Fellowship programına dahil olan Meşe uzun yıllar farklı Amerikan ve Alman düşünce kuruluşlarında uluslararası ilişkiler, göç ve mülteci politikaları alanlarında çalışmalarda bulunmuştur. Neredeyse hayatının yarısını Ortadoğu, Afrika ve Balkanlarda geçiren Meşe Temmuz 2017'den itibaren SETA Berlin koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

Trump'ın ateşkes duyurusu Hürmüz Boğazı'nın kapanma riskini azaltmıştır. Bu durum küresel enflasyon baskısını geçici olarak hafifletmiş ancak ekonomistler İsrail ve İran arasındaki kırılğan anlaşmanın sürdürülebilirliğine dair şüpheyle bakmaktadır.

Bombardımanın hedefin tam isabetle vurulması gibi sunulması gerçek riskleri gölgede bırakmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres mevcut tehlikeyi şu sözlerle dile getirmiştir:

Bugün ABD'nin İran'a karşı güç kullanmasından ciddi şekilde endişeliyim. Bu, zaten bıçak sırtında olan bir bölgede tehlikeli bir tırmanış ve uluslararası barış ile güvenliğe doğrudan bir tehdit.²

Ateşkes, enerji piyasalarındaki paniği dindirirse de İran Dışişleri Bakanı Abbas İrakçı'nın "ateşkes konusunda nihai resmi yazılı bir anlaşma olmadığı" açıklaması piyasalarda uzun vadeli istikrar umutlarını gölgelemektedir.³ Enerji analisti Rachel Ziemba, Hürmüz Boğazı'nın kapanmasının "düşük olasılıklı ama yüksek etkili" bir olay olduğunu ve bunun değerlendirilmesinin zor olduğunu vurgulayarak anlaşmanın kırılğanlığının enerji sektöründeki yatırımları baltalayabilecek bir potansiyele sahip olduğu kanaatini paylaşmıştır.⁴

KÜRESEL TİCARET İLİŞKİLERİNDEKİ BELİRSİZLİK

Dünya ekonomisi Trump'ın korumacı politikalarıyla zaten bir "ticaret savaşı"nın gölgesinde sendelemektedir. İran nükleer tesislerine yönelik bombardıman ise bu gerginlikleri jeopolitik bir krizle ekstra alevlendirmiştir. İran'ın en büyük ticaret ortağı Çin, İran petrolünün yaklaşık yüzde 90'ını ithal etmekte ve karşılığında İran'a tüketim malları ile çift kullanımlı ürünler sağlamaktadır. ABD'nin İran'ın İsrail'e yönelik müte-

kabiliyet kapsamındaki saldırılarına yanıt olarak yaptırımları artırma ihtimalinin Çin, AB ve ABD arasındaki ticaret ilişkilerini bir ip cambazlığına dönüştürme riski mevcuttur. Öte yandan Güney Kore'nin güvenlik yetkililerinin 22 Haziran 2025'te toplanarak "ülkenin güvenliği ve ekonomisi üzerindeki olası etkileri" değerlendirmesi küresel kaygının bir yansımasının örneğidir.⁵ Ateşkes anlaşması yaptırımların hafifletileceği umudunu doğurmuş ve piyasalarda geçici bir rahatlama sağlamıştır. Ancak Çin'in İran petrolüne bağımlılığı ve Tahran'ın misilleme riski ticaret ilişkilerindeki belirsizliği canlı tutmaktadır.

Bombardımanın meydana getirdiği belirsizlik yatırımları frenlemekte ve tedarik zincirlerini bir "satranç tahtası" gibi karıştırmaktadır. Zaten ticaret savaşının sancılarını yaşayan şirketler alternatif tedarik zincirleri kurmak zorunda kalabilirler. Bu durum ise hem maliyetli hem de zaman alıcı bir süreçtir. Konuya ilişkin deVere Group'un CEO'su Nigel Green bombardıman öncesinde "Dünya ekonomisi yeni bir enerji şokuna dayanacak kadar güçlü değil. Keskin bir küresel tepki görebiliriz"⁶ uyarısında bulunmuştur. Ateşkes bu tepkiyi geçici olarak yumuşatsa da anlaşmanın kırılğanlığı şirketlerin uzun vadeli planlarını ertelemesine neden olabilir. Alman ifo Enstitüsü Nisan 2025'te şu tespiti kamuoyuyla paylaşmıştır: "Jeopolitik belirsizlikler yatırımlarda çekingenliğe yol açıyor ve bu, ekonomik büyümeyi yavaşlatıyor."⁷ Amerikan dolarının bombardıman sonrası yüzde 0,3'lük artışı zayıf para birimine sahip ülkeler için ithalatı pahalı hale getirmekle birlikte ticari dengesizlikleri daha da keskinleştirebilir.⁸

5 Jonathan Swan ve Maggie Haberman, "With Decision to Bomb Iran, Trump Injects U.S. into Middle East Conflict", *The New York Times*, 21 Haziran 2025.

6 Aimee Picchi, "What does the Widening Military Conflict in Iran Mean for Oil Prices? Here's What the Experts Say", CBS News, 24 Haziran 2025, <https://www.cbsnews.com/news/oil-price-prices-iran-military-strike-crude-gasoline-cbs-news-explains>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

7 "Gemeinschaftsdiagnose 10. April 2025 – Gemeinschaftsdiagnose Frühjahr 2025: Geopolitischer Umbruch verschärft Krise", ifo.de, 10 Nisan 2025, <https://www.ifo.de/fakten/2025-04-10/gemeinschaftsdiagnose-fruehjahr-2025-geopolitischer-umbruch-verschaerft-krise>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

8 Allegra Goodwin vd., "How Badly have US Strikes Damaged Iran's Nuclear Facilities? Here's What to Know", CNN, 23 Haziran 2025.

2 "UN Chief 'Gravely Alarmed' by US Bombing of Iranian Nuclear Sites", UN News, 21 Haziran 2025, <https://news.un.org/en/story/2025/06/1164741>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

3 Mahmut Çil, "Küresel Piyasalar Orta Doğu'daki Ateşkes Beklentisiyle Pozitif Seyrediyor", Anadolu Ajansı, 24 Haziran 2025.

4 Pete Grieve, "Here's How Much Gas Prices could Rise after U.S. Strikes in Iran", nasdaq.com, 23 Haziran 2025, <https://www.nasdaq.com/articles/heres-how-much-gas-prices-could-rise-after-us-strikes-iran>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

FİNANSAL PİYASALAR VE RESESYON RİSKLERİ

Finansal piyasalar ABD bombardımanına anında tepki vermiş ve adeta bir deprem yaşamıştır. 22 Haziran 2025'te ABD hisse senedi vadeli işlemleri gerileme yaşamış, Dow vadeli işlemleri yüzde 0,6; S&P 500 vadeli işlemleri yüzde 0,6 ve Nasdaq vadeli işlemleri yüzde 0,7 düşmüştür.⁹ Buna karşılık dolar yüzde 0,3 yükselmiş ki bu durum doların jeopolitik belirsizlik dönemlerinde “güvenli liman” rolünü yansıtmaktadır.¹⁰ Ancak 24 Haziran'daki ateşkes duyurusu piyasalarda bir “bahar havası” estirmiştir. S&P 500 yüzde 1 yükselmiş, Avrupa borsaları toparlanmış ve “korku endeksi” VIX yüzde 9 düşüşle 18,2'ye gerilemiştir.¹¹ Ateşkes risk iştahını artırsa da anlaşmanın bozulabileceğine dair endişeler tam bir toparlanmayı engellemektedir.

Birçok ülke ekonomisinde borç seviyesinin gayrisafi yurt içi hasılasının yüksek oranlarına ulaşması dünya ekonomisini bu tür şoklara karşı kırılgan hale getirmektedir. Özellikle ihracata bağımlı Avrupa Kıtası büyük risk altındadır. AB bölgesi ticaret anlaşmazlıkları nedeniyle zaten yara almış ekonomisiyle bombardıman sonrası resesyona korkularıyla yüz yüze kalmış durumdadır. Ateşkes bu korkuları hafifletmiş olsa da anlaşmanın “kırılgan” yapısı ve “dünya ekonomisini zora sokma riski” devam etmektedir.

İNSANİ KRİZİN EKONOMİK YANSIMALARI

Bombardıman uzun vadeli ekonomik sonuçları olabilecek bir insani krizi tetikleme riski de taşımaktadır. Ortadoğu'daki gerilim özellikle milyonlarca Afgan mülteciye ev sahipliği yapan İran'dan Avrupa'ya kit-

lesel göç hareketlerini başlatabilir. Avrupa'ya yönelen mülteci hareketi ise özellikle Almanya'da sosyal sistemleri 2015'ten sonra tekrar “sınavdan geçirebilir” korkusunu ve ekonomik toparlanma sürecini baltalayan siyasi gerilimleri de körükleyebilir.¹² 2015/16 mülteci krizinde olduğu gibi mültecilerin kabulü ve entegrasyonu milyarlarca avroya mal olabilir. Ateşkes bu riski de geçici olarak azaltmıştır.

Uzun vadede ise artan jeopolitik gerilim dünya genelinde savunma harcamalarını artırabilir. Bu durum Avrupa'da mültecileri kabul etmek zorunda kalan toplumlara yönelik sosyal programlar ve altyapı projelerine ayrılan kaynakları eritebilir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki ekonomik büyüme ve kalkınma bu durumdan olumsuz etkilenebilir.

KRİZ DİPLOMASİSİNİN BAŞARISIZLIĞI: YANGINA KÖRÜKLE GİTMEK

Kriz diplomasisinin iflası bu jeopolitik fırtınanın ekonomik etkilerini ağırlaştırmıştır. ABD'nin İran'a yönelik askeri hamlesi uluslararası toplumun gerilimi düşürme çabalarının bir “duvara tosladığını” göstermiştir. 2015'te imzalanan Kapsamlı Ortak Eylem Planı (KOEP, Joint Comprehensive Plan of Action [JCPOA]), İran'ın nükleer programını sınırlamak için bir umut ışığı olmuş ancak ABD'nin 2018'de anlaşmadan çekilmesi ve sonrasındaki yaptırımları bu çabaları bir “bataklığa” sürüklemiştir.¹³ Son haftalarda yapılan Washington-Tahran nükleer görüşmelerinin sonuçlanması ve ABD'nin bombardıman kararı diplomasiinin tamamen çöktüğünü ortaya koymuştur. BM Genel Sekreteri Guterres'in “bıçak sırtında bir bölgede tehlikeli bir tırmanış” uyarısı uluslararası aktörlerin bu krizi yönetmekteki aciziyetini yansıtmaktadır.¹⁴ Diplomatik kanalların tıkanması bölgesel istikrarsızlığı ve küresel ekonomik güveni yerle bir etmiştir. BM Gü-

9 Doloresz Katanich ve AP, “Petrol Fiyatları Yükseliyor: Avrupa Piyasalarında Kasvet Hakim”, Euronews Türkçe, 17 Haziran 2025.

10 Akhtar Faruqi, “Dow Jones Vadeli İşlemleri ABD'nin İran Nükleer Tesislerine Saldırılarına Rağmen Sabit Kalıyor, PMI Bekleniyor”, fxstreet.com.tr, 23 Haziran 2025, <https://www.fxstreet.com.tr/news/dow-jones-vadeli-islemleri-abdnin-iran-nukleer-tesislerine-yonelik-saldirilarina-ragmen-sabit-kaliyor-pmi-bekleniyor-202506230922>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

11 Ali Canberk Özübuğutu, “Küresel Piyasalarda 'Ateşkes' İyimserliği Sürüyor”, Anadolu Ajansı, 25 Haziran 2025.

12 Max Nebel, “Deutschland im Iran-Israel-Konflikt: Drohen Atomkrieg, Flucht und Energiekrise?”, merkur.de, 18 Haziran 2025, <https://www.merkur.de/politik/deutschland-im-iran-israel-konflikt-drohen-atomkrieg-flucht-und-energiekrise-zr-93783667.html>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

13 Şerife Çetin, “İran: Bugün Diplomasiye Her Zamankinden Daha Yakınız”, Anadolu Ajansı, 25 Haziran 2025.

14 “UN Chief 'Gravely Alarmed' by US Bombing of Iranian Nuclear Sites”.

venlik Konseyinin bu krizde etkili bir ara buluculuk yapamaması dünya ekonomisinin kırılganlığını artırırken ateşkes anlaşması bu başarısızlığın ardından gelen bir “son dakika kurtarışı” olsa da kalıcı bir çözüm sunmaktan uzaktır.

ATEŞKES GEÇİCİ BİR BAHAR MI?

24 Haziran’da Trump’ın İsrail ve İran arasında ateşkes sağladığını duyurması küresel piyasalarda bir “bahar havası” oluşturmuştur. Trump “Truth Social” platformunda “İsrail ve İran arasında tam ve eksiksiz bir ateşkes için tamamen anlaşmaya varıldı. 24 saatte 12 günlük savaş resmen sona erecek” diyerek anlaşmanın “sonsuza kadar süreceğini” iddia etmiştir. Katar’ın ara buluculuğu ve ABD’nin yoğun diplomatik temasları bu anlaşmayı mümkün kılmıştır.¹⁵

Ancak bu “bahar havası”nın anlaşmanın kırılganlığı nedeniyle bir “serap” olabileceği ve krizin yeniden alevlenme riski devam etmektedir. İran’ın ateşkes öncesi füze saldırıları ve İsrail’in misilleme tehditleri anlaşmanın pamuk ipliğine bağlı olduğuna işaret etmektedir. Trump’ın “Ateşkesi ihlal etmeyin” uyarısı ve İsrail’in “hedeflerine ulaştığı” iddiası tarafların halen gergin olduğunu ortaya koymaktadır. Ateşkes kısa vadede enflasyon baskısını azaltsa ve risk iştahını artırsa da uzun vadeli istikrar için kalıcı bir diplomatik çerçeveyi gerektirmektedir. Anlaşmanın bozulması petrol fiyatlarını yeniden uçurabilir ve piyasaları bir “serbest düşüş”e sürükleyebilir.

ASKERİ “ÇÖZÜM”ÜN VE ATEŞKESİN SINIRLARI

Amerikan bombardımanının İran’ın nükleer programına “kararlı bir darbe” anlatısı olarak kamuoyuna sunulması ekonomik ve jeopolitik belirsizlikleri örtbas etmiştir. Middlebury Enstitüsü’nden Jeffrey Lewis bu saldırıların “İran’ın nükleer programını yok etmekten çok uzak olduğu” ve önemli uranyum stoklarının zarar

¹⁵ “Katar: ABD, İran ile Ateşkesi Görüşmemizi İstedi”, Mehr Haber Ajansı, 24 Haziran 2025, <https://tr.mehrnews.com/news/1928156/Katar-ABD-İran-ile-ateşkesi-görüşmemizi-istedi>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

görmediği tespitine varmıştır.¹⁶ Ateşkes anlaşması bu askeri hamlenin ekonomik yıkımını geçici olarak hafifletmiş ancak kalıcı bir çözüm sunmamıştır. Dünya ekonomisi jeopolitik çatışmalar ile ekonomik bağımlılıkların iç içe geçtiği bir kavşakta buluşmuştur. Bombardıman bir askeri hamlenin küresel piyasaları ne derece hızla sarsabileceğini tekrar göstermiştir. Ateşkes ise diplomasinin son dakika müdahalesiyle bu şoku hafifletebileceğini ancak istikrarı garanti edemeyeceğini ortaya koymuştur.

Askeri hassasiyetin veya ateşkesin ekonomik istikrarı garanti edeceği varsayımı bir “serap”tan ibarettir. IWF’nin 2025 için yüzde 3,2’lik küresel büyüme tahmini bu krizde ciddi şekilde tehdit altındadır. KOEP gibi müzakerelere dönüş olmadan dünya ekonomisi istikrarsızlık sarmalında daha derinlere sürüklenebilir. Ateşkes piyasalarda bir risk iştahı rallisi oluştursa da anlaşmanın bozulma riski yatırımcıları temkinli olmaya zorlamaktadır.

ORTADOĞU’NUN KAOS MİMARİ İSRAİL’İN İSTİKRARSIZLAŞTIRICI ROLÜ

İsrail’in uluslararası hukuku hiçe sayan politikalarıyla Ortadoğu’da istikrarsızlığın başlıca aktörü olduğu yeni bir gerçeklik değildir. BM kararlarını ve uluslararası hukuku sistematik olarak ihlal eden İsrail, İran’a yönelik provokatif saldırıları ve Filistin’deki işgal ve soykırım politikalarıyla bölgedeki gerilimi bir kısır döngüye hapsedirmiştir. İsraili bağımsız ve uluslararası STK’lar Gazze soykırımına dair raporları ve İsrail’in savaş suçu teşkil eden eylemlerini belgelemeyle dünya kamuoyuna duyurmayı sürdürmektedir. Buna rağmen ABD ve Almanya resmi temsilcileri başta olmak üzere Siyonizmin etkisi altında kalan ülkelerin üç maymunu oynaması, bu ülkelerin maskesini düşürmeye devam etmektedir.¹⁷ İsrail’in İran’ın

¹⁶ Geoff Brumfiel ve Alyson Hurt, “National Security: Satellites Show Damage to Iran’s Nuclear Program, but Experts Say It’s Not Destroyed”, npr.org, 22 Haziran 2025, <https://www.npr.org/2025/06/22/nx-s1-5441734/satellites-show-damage-iran-nuclear-program-not-destroyed-experts-say>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

¹⁷ “Israel Aims to Control All Gaza, Displace Civilians Violate International Law: EU Foreign Policy Chief”, Middle East Monitor, 18 Haziran 2025, <https://www.middleeastmonitor.com/20250618-israeli-aims-to-control-all-gaza-displace-civilians-violate-international-law-eu-foreign-policy-chief>, (Erişim tarihi: 29 Haziran 2025).

nükleer tesislerine yönelik önceki saldırıları ve ateşkes öncesi misilleme tehditleri Amerikan bombardımanının zeminini hazırlayarak Washington'ı bu kaosa çekmiştir. Nitekim Guterres "uluslararası barışa tehdit" uyarısını yaparken İsrail'in tırmandırıcı rolüne de atıfta bulunmuştur.

Nihayetinde İsrail'in hukuk tanımazlığı küresel ekonomik riskleri artırmıştır. Ortadoğu'daki istikrarsızlık petrol fiyatları ve ticaret yollarını tehdit ederek dünya ekonomisini "bıçak sırtında" tutmaktadır. İsrail, hedeflerine ulaştığı iddiasını paylaşırken ateşkesin pamuk ipliğine bağlı olduğunu gizleyemez. Zira bu eylemler İran'ın misilleme kapasitesini güçlendirirken bölgedeki güveni ise yerle bir etmiştir. İsrail'in pervasız politikaları ateşkesin ekonomik faydalarını gölgeleyerek yatırımcıların temkinli kalmasına neden olmuştur. Kaos mimarı İsrail'in saldırgan tutumuyla dünya ekonomisinin toparlanma umutlarını baltalamaya devam etmekte ısrarcı olduğu aşikardır.

SONUÇ

ABD'nin 21-22 Haziran 2025 gecesi İran nükleer tesislerine düzenlediği bombardıman ve kriz diplomasisinin iflası dünya ekonomisini bir kaosun eşiğine getirmiştir. 24 Haziran'da Trump'ın duyurduğu ateşkes anlaşması petrol fiyatlarındaki düşüş ve piyasalardaki toparlanmayla geçici bir rahatlama sağlasa da anlaşmanın kırılabilirliği uzun vadeli ekonomik istikrarı tehdit etmektedir. Yükselen enerji fiyatları, derinleşen ticaret anlaşmazlıkları, artan resesyon riskleri, yaklaşan insani kriz ve diplomatik çabaların çöküşü bu sürecin yıkıcı sonuçlarıdır. Amerikan bombardımanının "muhteşem bir zafer" ve ateşkesin "sonsuz barış" olarak sunulması dünya ekonomisinin karşı karşıya olduğu belirsizlik dalgasını gizlemekte yetersizdir. Tek taraflı askeri eylemlerden vazgeçilerek İsrail'in hukuk tanımazlığına son verilmediği ve kalıcı diplomatik çözümlere dönülmediği sürece dünya ekonomisi daha fazla şokla yüzleşmek zorunda kalacaktır.

